

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА _____ Безпека життєдіяльності _____
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
Р. Б. Папірник
« 1 » _____ 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича санітарія

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Охорона праці» _____
(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр _____
(назва освітнього ступеня)

форма навчання _____ денна _____
(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Чередниченко Людмила Антонівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича санітарія – це дисципліна, яка вивчає вплив шкідливих виробничих чинників на людині і розробляє гігієнічні, санітарно-технічні, організаційні заходи і засоби з метою захисту від них.

Цей курс розглядає питання трудового законодавства в галузі виробничої санітарії, основи загальної гігієни праці, організаційні та технічні заходи запобігання впливу шкідливих факторів на людину, засоби профілактики професійних захворювань.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			IV	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч.:	30		30	
лекції	22		22	
лабораторні роботи				
практичні заняття	8		8	

Самостійна робота, у т.ч.:	30		30	
підготовка до аудиторних занять	10		10	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку шкідливих факторів, підготовки спеціалістів, володіючими основами гігієни праці та виробничої санітарії.

Завдання дисципліни: вивчення методів ідентифікації джерел шкідливих факторів, розробка заходів по застосуванню засобів захисту від дії шкідливих факторів, а також розробка засобів створення без шкідливих умов праці.

Пререквізити дисципліни вивчення дисциплін «Основи охорони праці».

Постреквізити дисципліни «Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць в галузі», «Атестація робочих місць і профілактика виробничого травматизму та профзахворювань».

Компетентності.

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Виробнича санітарія» бакалаври мають бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог виробничої санітарії та гігієни праці та володіти такими основними професійними компетенціями з виробничої санітарії, відповідно до освітньої програми «Охорона праці» СВО ПДАБА: 263.6-2018.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність користуватися іноземною мовою.

ЗК06. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08. Здатність працювати як в команді, так і автономно.

ЗК12. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК16. Здатність надавати домедичну допомогу постраждалим особам.

ФК21. Здатність обґрунтовувати заходи щодо технічного обслуговування і ремонту для забезпечення належного технічного стану і безпечної експлуатації машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва.

ФК23. Здатність визначати ризики небезпек, складати карти професійних ризиків, застосовувати міжнародні стандарти щодо аудиту та системи керування охороною праці на підприємстві.

ФК25. Здатність вивчати на аналізувати на основі діючих методів випадки виробничого травматизму, професійних і виробничо-обумовлених захворювань.

ФК31. Здатність до розуміння механізму процесів горіння і вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайної ситуації.

ФК33. Здатність організувати радіаційний, хімічний та біологічний захист населення, інженерне забезпечення процесу виконання аварійно-рятувальних робіт.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні питання трудового законодавства в області «Виробнича санітарія»; основи загальної гігієни праці; організаційні та технічні заходи запобігання впливу шкідливих факторів на людину; засоби профілактики професійних захворювань; порядок розслідування отруень; основні положення ССБП; загальні відомості про виробничу вентиляцію; санітарно-гігієнічні вимоги у будівництві.

вміти: оцінити відповідність санітарно-гігієнічних умов праці нормам; розпізнавати джерела шкідливостей, їх вид; визначати вплив шкідливих речовин на людину; прогнозувати наслідки впливу шкідливих факторів; використовувати нормативно-правову базу по «Виробничій санітарії» для захисту від дії шкідливих факторів; розробити засоби та застосувати захисту від шкідливих факторів; використовувати у своїй практичній діяльності соціально-економічні, правові, технічні, медико – профілактичні засоби, спрямовані на створення безпечних умов виробництва.

Методи навчання. Виконавчий, репродуктивний (відтворюючий), продуктивно-практичний.

Форми навчання. Індивідуальні, групові, колективні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб:	с.р.
Змістовий модуль 1. Основи загальної гігієни праці та фізіології					
1. Основи загальної фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.	4	2			2
2. Характеристика умов праці.	10	4	2		4
3. Особливості мікроклімату виробничих приміщень.	6	2			4
4. Організація умов праці в умовах наявності пилу.	8	2	2		4
5. Організація умов праці в умовах наявності шуму та вібрації.	8	4			4
6. Професійні отруєння та наявність отрут в виробничих приміщеннях.	8	2	2		4
7. Індивідуальні та колективні засоби захисту робітників.	6	2			4
8. Вентиляція виробничих приміщень.	10	4	2		4
Разом за змістовим модулем 1	60	22	8		30
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	90	22	8		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Основи загальної фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Основні терміни, їх визначення. Мета, задачі курсу. Фізіологічні функції організму. Зовнішнє та внутрішнє середовище.	2
2, 3	Характеристика умов праці. Гігієнічна класифікація умов праці. Фізична та розумова праця. Фактори, що зумовлюють умови праці. Втомилення, перевтомилення.	4
4	Особливості мікроклімату виробничих приміщень. Параметри мікроклімату. Нормування параметрів. Заходи щодо нормалізації параметрів мікроклімату.	2
5	Організація умов праці в умовах наявності пилу. Вплив пилу на людину. Класифікація пилу. Засоби захисту від пилу.	2

6, 7	Організація умов праці в умовах наявності шуму та вібрації. Дія шуму на людину. Характеристика параметрів шуму та вібрації. Нормування параметрів. Засоби захисту людини від шуму та вібрації.	4
8	Професійні отруєння та наявність отрут в виробничих приміщеннях. Класифікація отрут. Дія отрут на організм людини. Форми отруєння. Засоби захисту людини від отрут.	2
8	Індивідуальні та колективні засоби захисту робітників. Класифікація засобів, їх призначення. Вимоги до засобів захисту робітників.	2
10,11	Вентиляція виробничих приміщень. Класифікація систем вентиляції. Визначення повітрообміну. Неорганізована та організована природна вентиляція.	4
Усього:		22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Виробниче освітлення. Розрахунок штучного освітлення.	2
2	Планування робочих місць, які оснащені ПК.	2
3	Розрахунок аерації.	2
4	Визначення концентрації шкідливих речовин в повітрі робочої зони	2
Усього:		8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом.	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	10
2	Підготовка до контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Захист працюючих від випромінювання. Характеристика випромінювань, класифікація. Електромагнітні поля, вплив на організм. Засоби захисту від випромінювань.	10
4	Підготовка до екзамену	30
Усього		60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю знань на лекціях та практичних заняттях: тестовий, письмовий, усний.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Основи загальної гігієни праці та фізіології

Підсумкова оцінка за змістовим модулем 1 визначається як сума балів за:

- присутність студента на лекціях – максимальньо 11 балів;
- виконання практичної роботи – максимальньо 24 балів;
- Контрольна робота – максимальньо 65 балів.

Всього – 100 балів.

Відвідування лекцій

- присутність (відвідування) студентом 1 лекції – оцінюється в 1 бал. Всього 11 лекцій. Максимальна кількість балів за присутність на лекціях – 11.

Всього 11 балів.

Виконання практичної роботи

Кількість практичних робіт – 4.

За виконання однієї практичної роботи – 6 балів.

Всього 24 бали.

6 балів – якщо студент в повному обсязі виконав практичне завдання, відповів на запитання викладача, показав обізнаність.

5 балів – завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце помилки, які не впливають в цілому на успішне виконання практичної роботи.

4 бали – завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки, які не впливають в цілому на успішне виконання практичної роботи, а також допускаються помилки при опрацюванні отриманих результатів.

3 бали – практичне завдання виконане не в повному обсязі, при відповіді на запитання викладача мали місце помилки.

2 бали – практичне завдання виконане не в повному обсязі, при відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки.

1 бал – студент виконав завдання не в повному обсязі, не відповів на запитання викладача.

0 балів – якщо студент проявив недбалість при виконанні практичної роботи і відмовився відповідати на запитання викладача.

Контрольна робота (тести)

Контрольна робота містить 5 запитань, на які студент зобов'язаний дати відповіді.

Правильна відповідь на тестове запитання – 13 балів, неправильна – 0 балів.

Оцінювання екзамену:

Білет містить 2 теоретичних та одне практичне запитання. Повна відповідь на одне запитання оцінюється в 30 балів, виконання практичного завдання – 40 балів. Максимальна кількість балів за відповідь на білет становить 100 балів.

Вид контролю	Кількість балів	Всього
1. Відповідь на теоретичне запитання	30	30x2=60
2. Виконання практичного завдання	40	40
Всього:		100

Максимальна кількість балів за відповідь на 2 теоретичне запитання – 60 балів, за одне – 30 балів.

30-29 балів – ставиться студенту, який твердо знає матеріал програми, повно, грамотно та послідовно дає відповіді на всі запитання завдання.

28-21 бал – ставиться студенту, який знає навчально-програмний матеріал, грамотно та по суті дає відповіді на всі запитання, завдання білету, не допустив суттєвих недоліків, але деякі відповіді є не зовсім повними або недосить чіткими.

20-11 балів – ставиться студенту, що має знання основного матеріалу, допустив неточності, похибки при відповіді на завдання, але володіє необхідними знаннями для подальшого навчання.

10-1 бал – ставиться студенту, який виявив проблеми в знанні основного матеріалу програми, допустив суттєві помилки у відповідях на питання, або взагалі не дав відповіді на них.

0 балів – ставиться студенту, який не відповів на питання.

За виконання практичного завдання – максимально 40 балів.

40-39 балів – якщо студент повністю без помилок розв'язав задачу і зробив висновок.

38-31 бал – якщо при розв'язанні задачі були допущені незначні помилки.

30-21 балів – якщо задача була розв'язана частково.

20-11 балів – якщо задача була розв'язана частково, відсутні розрахунки.

10-1 бал – якщо задача була розв'язана з принциповими помилками, які впливають на кінцевий результат.

0 балів – якщо задача була не розв'язана.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістового модуля 1 та екзаменаційної оцінки. Пропущене практичне заняття студент відпрацьовує шляхом виконання завдання згідно з тематикою пропущеного практичного заняття.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. И.М. Трахтенберг, М. М. Коршук. Гигиена труда и производственная санитария. Киев 1997.
2. Е.И. Гончарук. Общая гигиена. К. ВШ. 1991.
3. Основы охраны труда: Учебник для высших учебных заведений / А.С.Беликов, Е.В. Рабич, Н.Ю.Шлыков – Днепропетровск: Изд-во Свидлер А.Л., 2006-461с.
4. С.В.Алексеев, В.Р.Усенко. Гигиена труда.М. «Медицина» 1988.
5. В.І. Жидецький та інші. Практикум із охорони праці, - Львів, 2000.
6. З.М. Яременко. Безпека життєдіяльності. К-2005.
7. Я.В.Крушельницька. Фізіологія і психологія праці. Навчальний посібник. К, КНЕЧ, 2002.
8. І.І. Даценко. Гігієна та екологія людини. Навчальний посібник.-Львів, Афіша, 2000.
9. Охрана труда на предприятия строительной индустрии / Под ред. Проф. А.С.Беликова – Днепропетровск:Изд-во «Федорченко А.А.», 2010-528с.

Допоміжна

1. ДСН 3.3.6.042-99 Санитарные нормы микроклимата производственных помещений.
2. СНиП 2.04.05-91*У Отопление, вентиляция и кондиционирование.

12. INTERNET – РЕСУРСИ

1. <http://www.dnopr.kiev.ua>- Офіційний сайт Державного комітету країни з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки , молоді та спорту України.
3. <http://www.kodeks-luks.ru> – Нормативные документы в области охраны труда.
4. <http://www.nau.ua>- Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
5. <http://www.budinfo.com.ua> – Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».
6. <http://www.iacis.ru> – Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).

Розробник

_____ (підпис) (Л.А. Чередниченко)

Гарант освітньої програми

_____ (підпис) (А.С. Беліков)

Силабус затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності
Протокол № 5 від « 30 » 09 20 19 року